

Lijst verdenkingen tegen scheepsbouwer Damen langer dan gedacht

Voormalig president Ivan Duque van Colombia samen met Kommer Damen (l.) op de scheepswerf van Damen. — FOTO REMKO DE WAAL/ANP

Corruptie Het OM verdenkt de bedrijfstop van Damen Shipyards van veel meer strafbare feiten dan tot nu toe bekend was, zoals omkoping. Maandag is de eerste zitting in de mega-strafzaak tegen de scheepsbouwer.

MR **Merijn Rengers en Carola Houtekamer**

19 november 2025 om 19:11 Leestijd 2 minuten

Het Openbaar Ministerie verdenkt scheepsbouwer Damen Shipyards van meer corrupte en misleidende handelingen in een groter aantal landen dan tot nu toe bekend was. Dat blijkt uit de tenlastelegging van het OM tegen het grootste scheepsbouwconcern van Nederland en drie bestuurders, die woensdagmiddag openbaar werd gemaakt. Maandag is in Zwolle een eerste regiezitting in deze mega-zaak, waarbij ook de top van het bedrijf als verdachte is aangemerkt.

De zaak kan grote gevolgen hebben voor Damen, dat in geldnood verkeert door ontwerpproblemen bij de bouw van schepen voor de Duitse marine, een opdracht ter waarde van zo'n 10 miljard euro. Bij een veroordeling voor corruptie kan de scheepsbouwer vier jaar worden uitgesloten van overheidsorders. Damen is het grootste defensiebedrijf van Nederland en bouwt onder meer nieuwe fregatten voor de Nederlandse marine.

Volgens het OM heeft het bedrijf, onder leiding van de gewezen topman Kommer Damen, zijn zoon Arnout (de huidige ceo) en de vorige bestuursvoorzitter René Berkvens, valsheid in geschrifte gepleegd om te verhullen dat het tussenpersonen excessieve bedragen aan commissie uitkeerde. Dat speelde bij Damen-deals ter waarde van honderden miljoenen euro's in Brazilië, Sierra Leone, Curaçao, Togo, Ghana, de Bahama's, Trinidad en Tobago en Indonesië. Ook verwijt het OM Damen dat het in 2022 veertien keer opzettelijk foute informatie op uitvoeraangiftes zou hebben gezet, om zo sancties tegen Rusland te kunnen omzeilen.

Voorkeursbehandeling

Bij deals in twee landen, Brazilië en Curaçao, denkt het OM te kunnen aantonen dat Damen daadwerkelijk ambtenaren heeft omgekocht opdat zij het scheepsbouwconcern een voorkeursbehandeling zouden geven bij de aanschaf van schepen. In de andere gevallen zou Damen hebben geknoeid in de administratie, waardoor het leek alsof het bedrijf reguliere bedragen uitkeerde aan tussenpersonen die hielpen bij de wereldwijde verkoop.

Zo zou Damen ruim tien jaar geleden heimelijk een kleine 350.000 dollar hebben overgemaakt naar Zwitserse en Chinese bankrekeningen waar de directeur bevoorrading van het Braziliaanse staatsoliebedrijf Petrobras toegang toe had. Op die manier hoopte het bedrijf uit Gorinchem op orders te kunnen rekenen van de oliegiant. Op Curaçao zou Damen een van de directeuren van het lokale havenbedrijf 220.000 euro hebben toegezegd als er Damen-schepen zouden worden besteld.

Behalve de Damen-top heeft het OM één tussenpersoon gedagvaard, de Brit Stephen Hobson. Die zou samen met Damen valsheid in geschrifte hebben gepleegd zodat niet duidelijk werd dat hij tientallen miljoenen overhield aan de verkoop van Damen-fregatten in het Caribisch gebied.

Onderhandelingen over een mogelijke schikking tussen Hobson, die vindt dat hij niets verkeerd heeft gedaan, en het OM liepen de afgelopen maanden op niets uit.

Inval FIOD

De zaak tegen Damen Shipyards begon in januari 2017 met een grote inval van de fiscale opsporingsdienst FIOD in het hoofdkantoor van de scheepsbouwer in Gorinchem, op verdenking van omkoping en valsheid in geschrifte. Daarna lag de zaak jarenlang stil, onder meer vanwege discussies over het verschoningsrecht. Bij de inval was de FIOD gestuit op een groot aantal mappen waarop '*client privileged*' stond. Het OM en Damen ruzieden over de vraag of deze documenten gebruikt mochten worden in de strafzaak, of dat zij onder het verschoningsrecht van de advocaten van de scheepsbouwer vielen.

NRC beschreef in 2019 en 2020 dat de FIOD dubieuze transacties van Damen in onder meer Sierra Leone, Indonesië en het Caribisch gebied op het oog had. Ook onthulde *NRC* dat Damen zeker veertien keer staatsverzekeraar Atradius Dutch State Business had voorgelogen over de hoogte van de commissies die de scheepsbouwer betaalde aan buitenlandse verkoopagenten. Atradius DSB verzekert namens de Nederlandse overheid risicovolle deals waar commerciële partijen zich niet aan willen branden.

Die foutief ingevulde verzekeringsaanvragen vormen nu het zwaartepunt in de strafzaak tegen de scheepsbouwer. De Damen-top zou in een reeks van landen valsheid in geschrifte hebben gepleegd zodat Atradius niet kon achterhalen dat de scheepsbouwer veel hogere bedragen beloofde aan tussenpersonen dan de interne regels toestaan. Hoge commissiebetalingen worden internationaal gezien als een indicatie van corruptie, waarbij de tussenpersoon lokale ambtenaren omkoopt met geld dat afkomstig is van de leverancier.

NIEUW: Geef dit artikel cadeau

Als *NRC*-abonnee kun je elke maand **10 artikelen** cadeau geven aan iemand zonder *NRC*-abonnement. De ontvanger kan het artikel direct lezen, zonder betaalmuur.